

naam Bart Uittenbogaard
datum 13 - 18 juni 2022

Werkbezoek en marktonderzoek Georgië

Voor het 'extra curriculaire activiteiten' gedeelte van mijn BSD-studiebeurs zijn wij - Bart en Kees Uittenbogaard - van 13 t/m 18 juni een midweek naar Georgië geweest. Tijdens deze dagen hebben we een klein maar modern melkveebedrijf met akkerbouwtak in Gardabani bezocht, gelegen in een vallei in het zuiden van Georgië. Hier hebben we onze expertise gebruikt om advies te geven omtrent dier- en teeltmanagement. Daarnaast zijn we bij twee van de zeven professioneel opererende mengvoederfabrieken in Georgië op bezoek geweest, waaronder Nutrimax (samenwerkingsverband met Trouw Nutrition).

Veehouderij in Georgië

In Georgië zijn alle godsdiensten aanwezig en daardoor ook alle diercategorieën. Deze zijn voornamelijk gehouden in backyard-farms. Waarin rundvee de hoofdmoot inneemt en vrij graast overdag. Daarnaast zijn er professionele dierhouderijen met voornamelijk kuikens en melkvee. Kuikens worden gehouden door kleine integraties, melkvee wordt professioneel gehouden op acht bedrijven met 34-1000 Holstein koeien. Kennisniveau is de beperkende factor op ieder bedrijf werkend in de agrarische sector, waarbij kennis vanuit het buitenland enthousiast ontvangen wordt.

De melkprijs ligt stabiel op 1,5-1,6 Georgische Lari (GEL), wat omgerekend 0,52-0,56 eurocent is. Aangezien arbeid zeer goedkoop is en de meeste West-Europese ruwvoersoorten daar verbouwd kunnen worden, zeker met irrigatie, zijn er sterke groeikansen voor de melkveehouderij. Voor kuikens is de markt minder aantrekkelijk, kuikenvlees uit het nabijgelegen Oekraïne wordt voor lage prijzen geïmporteerd. Daardoor is er minder bewegingsruimte in de marge voor lokale kuikenhouders dan voor melkveehouders, en liggen dus de marktkansen meer in de rundveemarkt.

Melkveehouderij en akkerbouw

Onderstaande vindt u een kort verslag van de verbeterpunten voor het management van het melkveebedrijf in Gardabani, welke we uitgebreid bezocht hebben. Hier worden sinds drie jaar 34 Holsteins gemolken met eigen aanfok van hoogwaardig jongvee. Daarnaast hebben ze 58 hectare land in gebruik voor eigen verbouw gewassen en verkoop van ruwvoer/ akkerbouwgewassen.

Kennis van melkvee, akkerbouw en mechanisatie is er weinig, veel wordt provisorisch uitgevoerd. Twee bedrijven, met zakelijke investeerders, proberen het Amerikaanse principe te kopiëren. Bedrijfsleiders en herdmanagers hebben niet de capaciteiten waardoor de 305-dagen productie op maximaal 10.000bkg melk per koe ligt. Daarnaast blijft de fokkerij achter doordat expertise van kunstmatig insemineren en een goede opfokperiode niet genoeg aanwezig is. Koeverzorging in de basis is redelijk, gebouwen zijn wel toereikend, maar gezondheid niet optimaal. Kennis van diergezondheid en beschikbaarheid van goede dierenartsen is ook zeer laag.

De grotere bedrijven kopen de grondstoffen los in, en voeren dit in een gemengd rantsoen met de voermengwagen. Ruwvoer daarentegen wordt al op redelijk goede manieren gewonnen door de bedrijven zelf. Bij genoeg kapitaal wordt veel gebruik gemaakt van pivot-irrigatie, welke zeer hoge opbrengsten geeft en twee tot drie gewasrotaties per jaar mogelijk maakt.

In Georgië bestonden in de jaren 2010-2019 de grootste akkerbouwgewassen uit tarwe, maïs en gerst (Bron: Food and Agriculture Organization of the United Nations, 2019). Daarnaast wordt er voor de veehouderij snijmaïs en luzerne professioneel verbouwd, gras wordt niet professioneel verbouwd en is daardoor meestal van lage kwaliteit en wordt doorgaans als hooi geoogst.

Mengvoermarkt

In Georgië zijn zeven professionele mengvoerfabrieken werkzaam, waarvan Nutrimax veruit de grootste is met een omzet van 50.000 ton product. Import van macro grondstoffen is beperkt tot de soorten tarwe, gerst, maïs, soja, bietenpulp, zonnebloempitschroot en maïs DDGS. Eiwitsamenstelling krachtvoerders is vaak zeer ontoereikend, waardoor prestaties dieren drastisch dalen. Maar prijstechnisch zijn dit de meest aantrekkelijke en best beschikbare opties. In melkveevoeding wordt bijvoorbeeld veel ureum verwerkt om op papier een hoge eiwitgift te hebben. Door het lage kennisniveau wordt door de klant vaak gekozen op basis van prijs en minder op basis van kwaliteit.

Totale mengvoerproductie in Georgië ligt rondt de 180.000 ton product. Backyard farms gebruiken vaak ook een minimale hoeveelheid krachtvoer om bij te voeren, hier kan alleen geen ontwikkeling van verwacht worden vanwege de traditionele werkwijze.

Aangezien Nutrimax zich al een sterke positie verworven heeft, mede door de samenwerking met Trouw Nutrition, worden zij gezien als de kwalitatief beste mengvoederproducent van Georgië. Zij streven naar groei en verwachten dit te bereiken naarmate de markt ook groeit. Maar momenteel is de grootste belemmering dat er weinig professioneel gehouden vee is en mengvoederfabrieken al ruim aanwezig zijn voor de vraag die er in het land is.



Afbeelding 1 Professionele boer maait gras in Georgië, lage voederwaarde verwacht door hoge aandeel ruwe celstof in grasmengsel.



Afbeelding 2 Holstein melkvee op de Nation Farm in Gardabani, Georgië.



Afbeelding 3 Mengvoederfabriek Agro Kombi Gardabani, Georgië.



Afbeelding 4 Mengvoederfabriek Nutrimax Tbilisi, Georgië.